

УДК 378.

Ю.О. Васильєва, канд. с.-г. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ДБТУ ТА УНІВЕРСИТЕТУ ПІЗИ, ІТАЛІЯ

Майбутнє України належить Європейському простору, з його демократичними і гуманітарними цінностями та світоглядом, але при збереженні аутентичних традицій та із розумінням власної цінності і унікальності. В тому числі й Українська освіта.

Процес інтеграції вітчизняної освіти в освітньо-науковий простір Євросоюзу незворотній. І для того, щоб гармонізувати процеси та прискорити і спростити визнання результатів навчання в Європейському середовищі, дуже важливо застосовувати Європейські методи визначення та керування якістю освіти. Уже близько 10 років спрямовуючим рамковим документом щодо цього є «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» [1.] Втілення зазначених у цій настанові позицій має незначні процедурні відмінності в різних країнах та в різних університетах відповідно до їх автономії, але принципові засади однакові.

Показовим прикладом в цьому сенсі є внутрішня система забезпечення якості освіти Університету Пізи (Італія), який займає перші позиції в найпрестижніших міжнародних рейтингах: так за 2023 рік згідно Академічного рейтингу університетів світу (ARWU) - в межах 151-200 (2-4 місце в Італії); згідно Всесвітнього рейтингу університетів - 349 (8-й в Італії).

Особливістю університетської системи Італії є визначення так званої «Третьої місії», яка поруч з дослідженнями та освітою реалізується в країні. В це поняття вкладають зусилля університетів щодо розповсюдження знань та їх спільного використання.

Система забезпечення якості (QA), що втілюється в Університеті Пізи, описує набір дій - запланованих і систематичних - необхідних для отримання адекватної впевненості в тому, що процеси навчання, дослідження та третьої місії є ефективними щодо встановлених цілей. Заходи з контролю якості реалізують процес постійного вдосконалення цілей і відповідних інструментів для їх досягнення.

Система «AVA» (самооцінка, періодична оцінка та акредитація) спрямована на перевірку та гарантування якості викладання, досліджень і діяльності третьої місії/соціального впливу та іншої інституційної та

управлінської діяльності, що здійснюється університетами, відповідно до моделі «забезпечення якості»(QA). Модель (рис. 1) базується на визначенні внутрішніх процедур планування, управління, самооцінки та вдосконалення навчальної та наукової діяльності та форм зовнішньої перевірки відповідно до європейських стандартів.

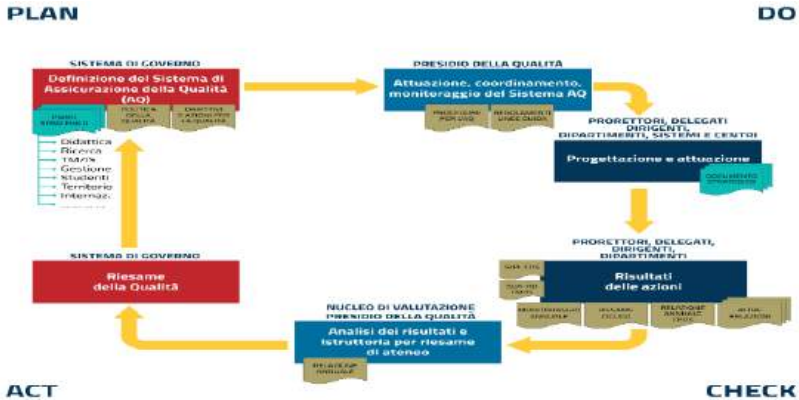

Рисунок 1 - Організація та відповідальність системи забезпечення якості (Університет Пізи)

Як можна побачити з вищезазначеного, принципи і методи контролю якості в Університеті Пізи та в ДБТУ збігаються. Але треба зазначити, що аналог «Третьої місії» втілюється в ДБТУ через пряму співпрацю з роботодавцями та участь у наукових та науково-практичних конференціях. Заходи щодо керування якістю, які вже вжиті в університеті Пізи та які будуть посилені, включають:

- створення навчальних курсів із забезпечення їх якості;
- здійснення дій з підвищення обізнаності для поширення культури якості та сприяння активній участі викладацького, технічно-адміністративного персоналу та студентів в процесах керування якістю;
- створення інтегрованої інформаційної системи, яка спрощує та покращує управлінський контроль і доступність даних та інформації;
- підготовка процедур та інструментів для підтримки впровадження вимог щодо забезпечення якості, які існують у світі самооцінки – оцінки-акредитації (AVA).

Увага до якості та вдосконалення діяльності в Університеті Пізи досягається завдяки міцній інтеграції між керівними органами та структурами навчання та досліджень. На кафедрах головними інтерпретаторами просування якості є представники відділу якості та групи перегляду навчального курсу.

В ДБТУ аналогічно в ланцюгу контролю якості задіяні керівні органи, комісії, гаранті, відповідальні особи на кафедрах, а удосконалення навчальних курсів здійснюється групами удосконалення.

Не можна не звернути увагу, яке велике значення приділяється в місії Університету Пізи загальногуманітарним питанням. У своїй діяльності та діях Університет Пізи діє з урахуванням положень на загальному рівні щодо захисту свободи та гідності людини в робочому середовищі, щодо рівних можливостей, валоризації гендерних відмінностей та свободи навчання та наукових досліджень. Він ставить повагу до гідності та оцінку особистості в центрі своєї діяльності, він розглядає роботу як можливість для індивідуального та колективного зростання в адекватному середовищі, сприяє інтеграції та зростанню почуття приналежності до університетської спільноти.

Базає свої дії на демократичному методі, на культурі заслуг і оцінки, на принципах прозорості та участі, ефективності, рентабельності, спрощення та раціоналізації.

Сприяє діям щодо подолання всіх видів дискримінації та забезпечує збалансоване гендерне представництво. Для людей з обмеженими можливостями він працює, щоб усунути перешкоди для здійснення діяльності та використання університетських послуг, а також для полегшення їх працевлаштування. Спрямовує всю свою діяльність на принципи коректності та прийняття етично відповідальної поведінки.

Університет Пізи готовий прийняти на себе важливі виклики, які виникають у складному суспільстві в умовах зростаючої трансформації, і має намір брати активну участь у змінах, беручи на себе все більш центральну та активну роль і передбачаючи вплив інновацій, вірячи в те, що здатність перехоплення фундаментальних потреб, які випливають із соціальних та економічних змін, є завданням університету, який йде в ногу з часом.

Таким чином, аналізуючи пріоритети та методи керування якістю освіти в ДБТУ та Університеті Пізи, можемо відмітити принциповий збіг підходів і відповідність методів функціонування цієї системи. Вищезазначене відкриває перспективи міжнародної акредитації та є позитивним сигналом на шляху Євровизнання.

Інформаційні джерела:

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), Єреван, 2015 р. / https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf